

การส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ
ตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท
Promotion of Vision in National Strategy according to
Theravada Buddhist Philosophy

พระศรีรัชมมงคลบัณฑิต^{*1}, พระสุทธิสารเมธี²

Phrasrirajamongkolbandit¹, Phrasutthisanmethi²

หลักสูตรศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Doctor of Philosophy Program in Buddhism and Philosophy,

Graduate School, Mahamakut Buddhist University

Corresponding Author, E-mail: jowkoonarun101@gmail.com*

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน 2) ศึกษาหลักพุทธปรัชญาเถรวาทที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ 3) บูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท 4) นำเสนอองค์ความรู้ใหม่เรื่องการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กลุ่มนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา 5 รูป/คน กลุ่มข้าราชการ 5 คน กลุ่มนักวิชาการแผนยุทธศาสตร์ชาติ 5 คน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี 2 คน รวมจำนวน 17 รูป/คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอรายงานการวิจัยเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า 1) วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ เน้นส่งเสริมความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนทางกายภาพเพื่อความเจริญเติบโตพัฒนาทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยนี้พบว่า การส่งเสริมด้านจิตใจมีการส่งเสริมตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาทอย่างเด่นชัด 2) หลักพุทธปรัชญาเถรวาทที่นำมาส่งเสริม คือ ศีล สมาธิ ปัญญาเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน 3) การส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทบูรณาการ

กันได้ ดังนี้ (1) ศีล ส่งเสริมความมั่นคง (2) สมาธิ ส่งเสริมความมั่งคั่ง (3) ปัญญา ส่งเสริมความยั่งยืน องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์และถือเป็นองค์ความรู้จากการวิจัย คือ การได้ PAU MODEL ได้แก่ (1) ส่งเสริม ความมั่นคงด้วย Precept คือ ความเป็นพื้นฐานแห่งคุณงามความดี ความเป็นปกติของมนุษย์ทั่วไป และข้อห้ามกฎระเบียบของสังคม (2) ส่งเสริมความมั่งคั่งด้วย Attention คือ ความสงบร่มเย็นของจิตใจทำให้สามารถคิดอย่างสร้างสรรค์และความมุ่งมั่นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และ (3) ส่งเสริมความยั่งยืนด้วย Understanding คือ ความรอบรู้ในการดำเนินชีวิต รวมถึงความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและความฉลาดเฉลียวแหลมในการสร้างความเจริญได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: วิสัยทัศน์; ยุทธศาสตร์ชาติ; พุทธปรัชญาเถรวาท

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the vision in National Strategies, namely stability, prosperity, and sustainability, 2) to study Buddhist philosophy which promotes vision in national strategy, 3) to integrate the Promotion of Vision in national strategy according to Theravāda Buddhist philosophy, and 4) to present a new knowledge on ‘Promotion of vision in National Strategy according to Theravāda Buddhist Philosophy.’ The research is a qualitative research and research tool is in-depth interview form. The sampling group is 5 Buddhist scholars, 5 civil servants, 5 scholars of the National Strategic Plan, and 2 experts of the National Strategic Plan 20 years, including 17 key informants. The data are analyzed by a content analysis. A synthesis of various main points is made. The presentation of the data analysis is done by means of descriptions.

The results show that 1) National Strategic Vision focuses on promoting the physical stability, prosperity, and sustainability for growth and development in economics. The study is found that the mental enhancement is clearly promoted according to Theravāda Buddhist philosophy. 2) Theravāda Buddhist philosophy approached to promote stability is Precepts, Attention, and Understanding. 3) Integration to

promotion of vision in national strategy according to Theravāda Buddhist philosophy is as follows: (1) precepts promoted stability, (2) attention promoted prosperity, and (3) understanding promoted sustainability. The body of knowledge obtained from the synthesis and regarded as the body of knowledge is the PAU MODEL, e.g., (1) promotion stability with precept (P), namely the foundation of virtue, commonly humanity, laws, and regulations of society, (2) promotion prosperity with attention (A), namely peaceful of mind which enabled creative thinking and concentration to the goals set, and (3) promotion sustainability with understanding (U), namely knowledge of lifestyle, and knowledge how to transference of the world situation and geniuses about create prosperity sustainable civilization.

Keywords: Vision; National Strategy; Theravāda Buddhist Philosophy

บทนำ

ก่อนที่จะมียุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยเริ่มนับจากปี พ.ศ. 2561-2580 นั้น ประเทศไทยกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพื่อให้สังคมเกิดความสันติสุข ความเจริญมั่นคง และก้าวหน้าโดยการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยเรียกชื่อว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งได้ริเริ่มจัดทำแผนดังกล่าวครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 ในสมัยรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ในปี พ.ศ. 2504 ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพัฒนาฉบับนี้มีระยะเวลาของแผน 6 ปี ส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่อมามีระยะเวลาของแผน 5 ปี หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำแผน คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปัจจุบันรัฐบาลไทยกำลังอยู่ในช่วงการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2564)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับทั้ง 12 ฉบับ โดยเริ่มจากช่วง พ.ศ. 2504-2564 รวมเป็นเวลา 50 ปี (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559) ประเทศไทยได้พัฒนาไปหลายด้าน เช่น การสร้างทางรถยนต์ ทางรถไฟ ประปา การขยายไฟฟ้า การสร้างเขื่อน การจัดตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค การลงทุนของชาวต่างชาติและ

พัฒนาการผลิตทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การกระจายการศึกษาและการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง การลดอัตราการเพิ่มของประชากรเป็นครั้งแรกให้เหลือร้อยละ 2.5 ต่อปี การฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ส่งเสริมการลงทุนและการจ้างงาน ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เน้นสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยเน้นการกระจายรายได้ให้ทั่วถึง การแก้ไขปัญหาความยากจน แก้ไขปัญหาการว่างงาน และเร่งการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม พื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ลดการขาดดุลการค้า เร่งระดมเงินออม

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระจายอุตสาหกรรมไปยังส่วนภูมิภาค การปรับปรุงระบบการผลิตและการตลาดเพื่อให้การส่งออกสินค้าไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ เน้นพัฒนาอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมควบคู่กันไป เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การสร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจควบคู่กับสังคม เน้นรักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพโดยพัฒนาการผลิตทั้งภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการส่งออก การเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพความสามารถในด้านต่าง ๆ เน้นการพัฒนาที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 (คณะสงฆ์คณะธรรมยุต, 2560) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดทางสายกลาง ความพอประมาณและความมีเหตุผล เพื่อให้ประเทศรอดพ้นวิกฤติและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน พื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศให้มีประสิทธิภาพ ทั้งภาคการเงินและการคลัง การกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศให้มุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน และวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาฉบับต่อมาว่า “ประเทศมีความมั่นคงเป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” กระทั่งมาถึงและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยเริ่มประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2564 ดังมีวิสัยทัศน์ คือ สู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน (เกสร เกษมชื่น ยศ, 2564: 16-30) นับถึงปัจจุบันประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติถึง 12 ฉบับ ปัญหาสำคัญ คือ แต่ละครั้งเมื่อมีรัฐบาลใหม่ทั้งที่มาจากกระบวนการเลือกตั้งและมาจากระบบพิเศษก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำในการบริหารประเทศก็จะนำนโยบายที่หาเสียงไว้หรือนโยบายที่ตนกำหนดไว้มาขับเคลื่อนประเทศในทันที โดยไม่ให้ความสำคัญถึงนโยบายและโครงการที่รัฐบาลก่อนหน้าทำไว้ว่า เป็นอย่างไร แต่ก็มีบาง

นโยบายของรัฐบาลก่อนที่นำมาทำต่อโดยการเปลี่ยนชื่อ ทำให้ประเทศไทยขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาประเทศจึงกลายเป็นที่มาของร่างยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) เริ่มจากปี พ.ศ. 2561-2580 โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติกำหนดไว้ว่า ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ เป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 จนถึงปัจจุบันจำนวน 12 แผน จนมาเกิดมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และถูกประกาศใช้ ณ วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งเมื่อศึกษาคู่มือจะพบว่า ส่วนมากจะเน้นการพัฒนาด้านวัตถุแต่ขาดการพัฒนาด้านจิตใจอย่างจริงจัง ผลลัพธ์ที่ต้องการจึงไม่เป็นไปตามที่กำหนดเป้าหมาย เช่น การกำหนดว่า จะแก้ไขปัญหาความยากจนในสังคมไทย แต่ปัจจุบันสังคมไทยยังมีคนจนจำนวนมากกว่า 10 ล้านคน ความเหลื่อมล้ำในสังคมก็ยังอยู่ในสภาพที่สูงมาก ปัญหาด้านความมั่นคงภายในและปัญหาอื่น ๆ ยังมีปรากฏให้เห็นอยู่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นั้น จะประสบความสำเร็จดังที่กำหนดไว้ไม่ใช่เรื่องง่าย (พหล สง่าเนตร, 2564: 3) เพราะความมั่นคง ความมั่งคั่งและความยั่งยืนจะเกิดขึ้นย่อมมีเงื่อนไขที่สำคัญหลายประการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ทั้งที่เป็นปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ซึ่งปัจจัยภายใน หมายถึง ประชาชนชาวไทยทุกคน ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งด้านภูมิประเทศ อาชีพการงาน การนับถือศาสนา ความเชื่อในชนเผ่า การมีความแตกต่างกันแห่งชาติพันธุ์ ความแตกต่างกันด้านการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมและอื่น ๆ ที่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน (Watson & Zehir, 2010: 915-931) ทางด้านวัฒนธรรมอันเป็นรากฐานในการพัฒนาคน สังคมเศรษฐกิจของประเทศมั่งคั่ง ควบคู่กับการสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้ยั่งยืน (พระอธิการโสภณ ปิยธมโม (กิ่งแก้ว) และคณะ, 2564: 69) ไปถึงจุดหมายปลายทางภายในระยะกรอบเวลาที่กำหนดไว้ได้หรือไม่

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ยังไม่มีความมั่นคงตามดัชนีมาตรฐานของสหประชาชาติ (Zoller, 2022: 885-944) ดังนั้น ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน จึงจำเป็นจะต้องผูกติดหรือยึดโยงอยู่กับการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ (เกสร เกษม

ชั้นยศ, 2564) ตามแนวทางของพุทธปรัชญาก่อน เพราะจิตใจของคนมีความสำคัญในทุกเหตุการณ์ เป็นจุดเริ่มต้นของการกระทำเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ดังคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ว่า ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จแล้วแต่ใจ ถ้าบุคคลมีใจอันโทษประทุษร้ายแล้ว กล่าวอยู่ก็ตาม ทำอยู่ก็ตาม ทุกขย่อมไปตามบุคคลนั้น เพราะทุจริต 3 อย่างนั้น ซึ่งปรากฏในพระไตรปิฎกเปรียบเหมือนล้อหมุนไปตามรอยเท้าโคผู้ลากเกวียนไปอยู่ ฉะนั้น และว่า ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จแล้วแต่ใจ ถ้าบุคคลมีใจผ่องใส กล่าวอยู่ก็ตาม ทำอยู่ก็ตาม สุขย่อมไปตามบุคคลนั้นเพราะสุจริต 3 อย่างนั้น เหมือนงามีปกติไปตาม ฉะนั้น (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 1-2: 23-24)

คำสอนของพระพุทธเจ้าจึงชี้ให้เห็นว่า ธรรมทั้งหลาย หมายถึง ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับคน ล้วนมีจิตใจเป็นหัวหน้า คือ เป็นตัวนำหรือผู้นำ มีใจประเสริฐที่สุด คือ มีจิตใจเป็นใหญ่ และสำเร็จมาจากใจทั้งนั้น ถ้าจิตใจชั่วร้ายจะพูดจะทำก็ชั่วร้าย เพราะจิตใจชั่วร้าย การกระทำที่ชั่วร้าย คำพูดที่ชั่วร้าย นั้น ความทุกข์ย่อมจะติดตามเขาไปในทางตรงกันข้าม ถ้าจิตใจดีแล้วจะพูดก็ดี จะทำก็ดี เพราะการกระทำที่ดี คำพูดที่ดีนั้น ความสุขย่อมจะติดตามเขาไป พุทธปรัชญาที่สามารถนำมาส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในงานวิจัยนี้ ก็คือ ศีล สมาธิ ปัญญา โดยการพัฒนามนุษย์ตามหลักไตรสิกขาเป็นการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์รอบด้าน เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม อันนำไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอนาคต (พระศราวุธ วชิรปัญญา และคณะ, 2564) นำเอาปัญญามาส่งเสริมความยั่งยืนวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ คือ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนนี้ หากขาดการนำเอาหลักพุทธปรัชญาเข้ามาสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจังก็เป็นการยากยิ่งนักที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ เพราะมนุษย์ทุกคนทุกเพศทุกวัยมีสิ่งสำคัญอยู่ที่ภายในจิตใจ (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2549: 27) และพุทธปรัชญาย่อมเป็นอุปกรณ์เครื่องมือชั้นดีในการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ทุกคนอย่างถูกต้อง ถูกทาง สมบูรณ์ ครบถ้วน และเมื่อคนไทยได้รับการส่งเสริมในด้านการพัฒนาจิตใจด้วยเครื่องมือ คือ พุทธปรัชญาแล้วก็จะเป็นการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติไปพร้อมกัน การทำให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนแก่คนไทยและประเทศไทยจึงสามารถประสบความสำเร็จได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

2. เพื่อศึกษาหลักพุทธปรัชญาเถรวาทที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ
3. เพื่อบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญา

เถรวาท

4. เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่เรื่องการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต่อผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

2. เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจงกับผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ ผู้เชี่ยวชาญด้านพุทธปรัชญาเถรวาทเพื่อการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. การรวบรวมข้อมูล ทำโดยการสำรวจข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ (Primary Sources) โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บข้อมูลจากหลักฐานสำคัญ คือ พระไตรปิฎก การรวบรวมเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Sources) เป็นการสำรวจเอกสาร (Review Literature) โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บข้อมูลจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตำรา งานวิจัย เว็บไซต์ วารสารและงานเขียนที่เกี่ยวข้องที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการและผู้ทรงความรู้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาค้นคว้าข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับพุทธปรัชญาเถรวาทที่มีส่วนในการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ พร้อมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสรุปผลของการค้นคว้าด้านเอกสารและจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อทราบถึงวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และพุทธปรัชญาเถรวาทที่นำมาส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ เพื่อบูรณาการข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารปฐมภูมิและเอกสารทุติยภูมิ พร้อมทั้งสัมภาษณ์เชิงลึก คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกจากคุณสมบัติด้านคุณวุฒิของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ ผู้เชี่ยวชาญด้านพุทธปรัชญาเถรวาทเพื่อการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่เสนอแนวทางและสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรูปแบบเรื่องการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนว

พุทธปรัชญาเถรวาท จากนั้น นำเสนอบทสรุปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับ
บูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทต่อไป

ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยความมั่นคง (Stable) มั่งคั่ง (Wealthy) ยั่งยืน (Sustainable) เป็นวิสัยทัศน์ที่รัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2561-2580 เพื่อการพัฒนาประเทศชาติในทุกมิติ ซึ่งทั้ง 3 ด้านต้องเชื่อมโยงกันจึงจะเกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนไปพร้อมกันในหลายมิติ กล่าวโดยสรุปทั้ง 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) ความมั่นคง สรุปได้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอก ซึ่งด้านนี้มุ่งเน้นทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครอบครัว ซึ่งแต่ละคนต้องมีทัศนคติ พฤติกรรมการแสดงออกมีหลักการ เป็นของตน มีความพร้อมไม่ประมาทก็สามารถจะบรรเทาภัยอันจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งจากภายในหรือภายนอกประเทศได้ 2) ความมั่นคงในทางการทหาร ซึ่งประเทศไทยมีความมั่นคงในระดับหนึ่งหากนับเรื่องจำนวนกำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์ จำนวนค่ายทหาร แต่ที่สำคัญประเทศไทยมีความมั่นคงในเรื่องของการรักษาชาติ 3) ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ ซึ่งในท่ามกลางสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กำลังแพร่ระบาด จึงกล่าวได้ว่า ยังไม่มั่นคง ค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product; GDP) หรือที่เรียกว่า ความร่ำรวยต่อหัวยังไม่ดีเท่าที่ควร คนในประเทศยังพึ่งพาผู้อื่นในการดำรงชีวิตที่สร้างงานของตนเองที่เรียกว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium-sized Enterprises; SME) หรือโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ยังมีน้อย รัฐบาลจึงควรพัฒนาหรือเอาใจใส่เศรษฐกิจที่เข้าถึงฐานราก เพราะความเหลื่อมล้ำยังสูง คนรวยมีอยู่เป็นกระจุก คนจนกระจายอยู่มาก เศรษฐกิจไทยยังไม่มั่นคง ถ้าตัวเศรษฐกิจดี คนอยู่ดี กินดี ปัญหาด้านการทำผิดศีลธรรมต่าง ๆ ก็จะลดลง เพราะฉะนั้น หากประชาชนในชาติมีความมั่นคงในชีวิต โดยพิจารณาจากหน้าที่การงาน รายได้ที่แสดงให้เห็นความมั่นคงและเพียงพอกับการดำรงชีวิตที่มีอยู่และความปลอดภัย 4) ความมั่นคงทางสังคม เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาในการใช้สื่อในทางที่ผิด บิดเบือนและใช้สื่อทำลายกันเป็นสงครามไซเบอร์ อีกอย่างหนึ่ง ผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น สังคมเริ่มเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเดี่ยว เกิดปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง รัฐบาลควรเร่งสร้างความ

เข้มแข็งความมั่นคงทางสังคมในทุกมิติเพื่อให้สังคมมีความสามัคคีปรองดอง ชุมชนมีความเข้มแข็ง ปราศจากยาเสพติด ครอบครัวมีความอบอุ่น มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ควรเน้นปลูกฝังในเรื่องศีลเบื้องต้นให้เด็กและเยาวชนเพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อบาปและละอายในการทำบาปหรือทุจริตต่าง ๆ ปัจจุบันคนไทยจำนวนมากยังนับถือพระพุทธศาสนาจึงควรประยุกต์หลักธรรมะใช้ในการดำรงชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม 5) ความมั่นคงในทางสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำลำธาร และสัตว์น้ำนานาชนิดต้องอยู่ร่วมกับยุคพัฒนา กล่าวคือ พัฒนาประเทศชาติอยู่บนพื้นฐานของการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่เพิ่มจำนวนขยะ ลดจำนวนคนเร่ร่อนหรือสัตว์เร่ร่อน ในอนาคตปัญหาเรื่องเร่งด่วน คือ การขาดแคลนน้ำเป็นเรื่องสำคัญต้องวางแผนรองรับ และ 6) ความมั่นคงในทางการเมือง เป็นอีกด้านหนึ่งที่ยังไม่มั่นคง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ความมั่นคงในประเทศไทยมีจุดเสี่ยง เช่น การชุมนุมก่อความวุ่นวาย ความแตกแยกทางความคิด ประชาชนขาดความรักความสามัคคี การแบ่งเป็นกลุ่มสีต่าง ๆ เมื่อรัฐบาลไม่มีความมั่นคงจึงเกิดปัญหาต่อแผนพัฒนาประเทศ ความมั่นคงทั้ง 6 ด้านตามที่กล่าวมานี้มีลักษณะเป็นกายภาพเป็นส่วนใหญ่ และความมั่นคงนั้นจุดเริ่มต้นต้องมีความมั่นคงทางด้านจิตใจ มีความมั่นคงทางศีลธรรมที่เป็นลักษณะพื้นฐานแห่งคุณงามความดี ความเป็นปกติของมนุษย์ทั่วไปและข้อห้าม กฎ ระเบียบ กติกาของสังคม เมื่อทุกคนมีศีลก็จะไม่เบียดเบียนคนอื่นและยังสามารถทำดีได้โดยไม่สร้างปัญหาให้เป็นภาระแก่สังคม

2) ความมั่งคั่ง สรุปได้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง หมายความว่า รายได้ของประชากร การลงทุนในด้านต่าง ๆ ของประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลมุ่งหวังไว้ที่จะให้คนจนหมด 2) ด้านความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง คนไทยทุกคนต้องได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานเดียวกันโดยไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำหรือความได้เปรียบ 3) ด้านความสามารถในการแข่งขันในเชิงการค้า เศรษฐกิจไทยต้องเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการสร้างรายได้ การสร้างผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรม การสร้างอาชีพ 4) ด้านการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต คือ การสร้างรากฐานในอนาคตที่ไม่พึ่งพาโลกภายนอกจนเกินไป แต่ต้องสร้างความมั่งคั่งเชิงพึ่งพาตนเองให้มากและสร้างระบบไอทีในการท่องเที่ยว ส่วนความมั่งคั่งเชิงวัฒนธรรม เช่น จิตรกรรม ประติมากรรมในโบราณสถานต่าง ๆ เป็นจุดขายที่สามารถส่งเสริมเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี 5) ด้านความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นอีกด้านที่มีผลต่อความมั่งคั่ง รัฐบาลต้องมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่าง

แน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชียเพราะจะมีผลต่อความมั่งคั่งอยู่ดีกินดีของประชาชน สามารถนำไปขายต่อได้ ทั้งคนในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องของการต้องการพัฒนาประสิทธิภาพ การสร้างนวัตกรรมและการใช้ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และ 6) ด้านความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นดัชนีชี้วัดความมั่งคั่งได้ โดยเฉพาะทุนมนุษย์ที่ได้รับการพัฒนาให้เกิดปัญญา ก็จะเกิดเป็นทุนมนุษย์ที่สร้างทุนทางปัญญาและทุนทางสังคมต่อไปได้

3) ความยั่งยืน สรุปได้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างความเจริญอย่างต่อเนื่อง หมายถึง รัฐบาลต้องสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน 2) การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วยการไม่ทำลายสภาพแวดล้อม รวมถึงการบริโภคของประชาชนที่ต้องเอื้อต่อการรักษาทรัพยากรทางธรรมด้วยเช่นเดียวกัน 3) ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น สิ่งที่มีอยู่ต้องมีความสมบูรณ์และสืบต่อจากรุ่นสู่รุ่น คือ มีความมั่งคั่งในเงินเนอเรชันต่อไป 4) สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น เช่น ป่าไม้ ป่าชายทะเล แม่น้ำ ลำคลอง ต้องมีสถานะที่ดีและสิ่งแวดล้อมที่คนสร้างขึ้น เช่น อาคาร สถานที่สำคัญต่าง ๆ ต้องมีความสะอาด เป็นระเบียบ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 5) คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมไทยโดยไม่เป็นผู้สร้างปัญหาเอง เพราะทุกอย่างเชื่อมโยงกัน หากทุกคนขาดความรับผิดชอบก็จะกระทบถึงความยั่งยืนทางวัฒนธรรมของชาติได้ และ 6) การยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเป็นประเทศรายได้สูงไม่ได้ขัดกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยืนอยู่บนความมีเหตุผล ความพอประมาณและการมีภูมิคุ้มกันความเสี่ยง ทั้ง 6 ด้านนี้จะเกิดได้ก็เพราะทุกคนในชาติมีทัศนคติเชิงบวกในการแก้ไขปัญหา การมีค่านิยม ปรัชญาและความต้องการต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานความยั่งยืนต่อไป ซึ่งก็หมายความว่า ความยั่งยืนที่แท้จริงต้องเริ่มต้นด้วยปัญญาจึงจะนำไปให้เกิดความยั่งยืนได้

2. หลักพุทธปรัชญาเถรวาทที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้วิเคราะห์พบว่ามี

1) ศิล การบูรณาการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทด้วยการนำหลักการของศีลซึ่งมีลักษณะความเป็นพื้นฐานบ่อเกิดแห่งคุณงามความดี ลักษณะความเป็นปกติของมนุษย์ธรรมดาทั่วไป ความมั่นคงนี้จำเป็นต้องมีศีลเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานจึงจะทำให้เกิดความมั่นคงได้อย่างแท้จริง

การบูรณาการศิลปะกับความมั่นคง ต้องเริ่มด้วยการทำให้เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่รู้จักเรื่องศิลปะ รู้จักประโยชน์ของการมีศิลปะและโทษของการไม่มีศิลปะ รวมถึงให้นำศิลปะไปประยุกต์ในเชิงรูปธรรมและให้มีความกตัญญูทวนเวียนต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และลักษณะเป็นข้อห้าม กฎระเบียบของสังคม ใครฝ่าฝืนก็ต้องได้รับโทษตามสมควรแก่ความผิดที่ตนกระทำ ศิลปะในความหมายนี้ก็สามารถส่งเสริมความมั่นคงได้ กล่าวคือ ถ้าคนมีศิลปะก็เท่ากับมีระเบียบวินัย ไม่ก่อปัญหาให้เกิดขึ้นแก่สังคมประเทศชาติ เป็นการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองให้มั่นคงด้วยการควบคุมพฤติกรรม การรู้จักพิจารณาเลือกสรรสิ่งที่จะควรจะเป็น บริโภคและใช้สอย ซึ่งจะเห็นว่า เป็นการครอบคลุมพฤติกรรมของมนุษย์ตั้งแต่ขั้นหยาบจนถึงขั้นละเอียด

2) สมาน การบูรณาการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทด้วยหลักการของสมาน ซึ่งมีลักษณะความสงบร่มเย็นของจิตใจทำให้สามารถคิดอย่างสร้างสรรค์ กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีสมานก็จะเป็นคนที่มีจิตใจอันสงบร่มเย็น ย่อมจะคิดอะไรได้ดีกว่าคนที่จิตใจฟุ้งซ่าน จะรู้เห็นได้ตามเป็นจริง สมเหตุสมผล เกิดกระบวนการทางความคิดที่ว่า ทำอย่างไรบ้าง ทำวิธีใดบ้างจึงจะเกิดมั่งคั่งให้แก่ตนเองและครอบครัว รวมถึงประเทศชาติได้ และมีลักษณะความมุ่งมั่นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อคนไทยมีความมั่นคง แน่วแน่ มุ่งมั่น เด็ดเดี่ยว ชะมักเข้มแข็ง ไม่ท้อถอย ไม่ย่อท้อ เอาจริง การมีเป้าหมายที่แน่นอนในการลงมือปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคที่คอยขวางกั้นทั้งหลายที่จะมาทำลายการพัฒนาเพื่อให้เกิดความมั่งคั่ง ชีวิตก็จะเกิดความมั่งคั่งได้

3) ปัญญา การบูรณาการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทด้วยหลักการของปัญญา ซึ่งมีลักษณะเป็นความรอบรู้ในการดำเนินชีวิต รวมถึงความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความเสื่อมถอยของสถานการณ์โลก ตามหลักอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ก็แต่สามารถกลับมาพัฒนาใหม่ได้ เช่น กรณีการระเบิดภูเขาให้กลายเป็นหิน ก็พัฒนาเป็นปูนสร้างเป็นอาคารวัตถุให้เกิดความเจริญเติบโตได้ รวมถึงการมีความฉลาดเฉลียวแหลมในหนทางที่จะสร้างความเจริญได้อย่างยั่งยืน กล่าวคือ การเข้าใจในสภาวะต่าง ๆ โดยชัดเจน มองทะลุปรุโปร่ง โดยเฉพาะผู้นำต้องพิจารณาถึงความไม่เที่ยงแท้แน่นอนของสรรพสิ่งแล้วหันหน้ามาช่วยกันพัฒนา สร้างสิ่งที่ดีงามและความเจริญแก่ประเทศชาติบ้านเมือง สร้างอนุสรณ์แห่งความดีให้คนรุ่นต่อไปจึงจะเป็นความยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

3. การบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท พบว่า

1) การบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทด้วยหลักการของศีล ซึ่งศีลเป็นพื้นฐาน กฎ ระเบียบการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม มีการควบคุมพฤติกรรม ทางกาย ทางวาจา เป็นเหตุไม่ให้อุทธรณ์หรือเบียดเบียนตนเองและบุคคลอื่น ไม่เป็นพิษภัยต่อสังคมและคนรอบข้าง ถ้าคนไทยดำรงอยู่ศีลจนเป็นปกติพร้อมเสมอที่จะทำความดีและพร้อมใจกันปฏิบัติตามศีล ก็จะเกิดระเบียบเดียวกัน มีสติสำรวมระมัดระวังพฤติกรรมของตนให้อยู่ในกรอบกฎ กติกา ระเบียบ วินัย ข้อห้าม เท่ากับเป็นกฎหมายหรือกฎระเบียบกติกาสังคมใครขึ้นทำผิดก็ต้องรับผิดชอบโทษตามสมควรแก่ความผิดที่ตนกระทำ คนมีศีลก็เท่ากับมีระเบียบวินัย ไม่ก่อปัญหาให้เกิดขึ้นแก่สังคม ประเทศชาติก็จะได้รับการพัฒนาให้มั่นคงได้

2) การบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทด้วยหลักการของสมาธิ ซึ่งสมาธิเป็นอาการที่จิตใจสงบตั้งมั่น เมื่อบุคคลมีสมาธิมีจิตใจอันสงบ ย่อมคิดอะไรได้ดีกว่าคนที่ไม่มีจิตฟุ้งซ่าน พร้อมในการเอาชนะอุปสรรคปัญหาการทำงานต่าง ๆ ได้ จะเกิดกระบวนการทางความคิดในการแก้ปัญหาและทำให้เกิดแนวคิดสร้างสรรค์ที่จะพัฒนางานหรือองค์กรให้ประสบความสำเร็จ และยังสามารถส่งเสริมในด้านการป้องกันสิ่งที่มาขวางกั้นความเจริญพัฒนาของประเทศชาติได้ เช่น การแก้ปัญหาความลำเอียง ความขัดแย้ง ตลอดจนความโลภที่เกิดจากการติดอามิสสินจ้างต่าง ๆ ทำให้คนในชาติเว้นจากการกระทำการทุจริตต่าง ๆ และสมาธิยังมีลักษณะเป็นความมั่นคง แน่วแน่ มุ่งมั่น เด็ดเดี่ยว ชะมักเขม้น ไม่ท้อถอย ไม่ย่อท้อ มีเป้าหมายที่แน่นอนในการลงมือปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ หากหน่วยงานมีหลักคิดหรือหลักการทำงานโดยมีความหนักแน่น ไม่มีจิตใจหวั่นไหวกับการปลุกปั่นการใส่ร้ายป้ายสี การให้สินบน การประทุงษ์ยุยงหรือสิ่งยุยงต่าง ๆ ที่จะเป็เหตุนำไปสู่การกระทำที่จะเป็นการกระทำทุจริต ยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง มุ่งมั่นเอาจริงในการประกอบอาชีพการงานเพื่อจะดำเนินไปสู่ความมั่นคง ความมั่นคงจะเกิดขึ้นได้

3) การบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทด้วยหลักการของปัญญา ซึ่งมีลักษณะที่โดดเด่น คือ ความรอบรู้ในการดำเนินชีวิต รวมถึงความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก การรอบรู้ การเข้าใจและมีความชำนาญในระบบงานหน่วยงานที่รับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและไม่เกิดปัญหาต่อหน่วยงาน สร้างมูลค่าเพิ่มให้สำเร็จโดยไม่บกพร่อง ไม่ทำให้เกิดเป็นภาระปัญหาแก่หน่วยงาน รอบรู้ในระดับพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์โลกทั่วไป ก็จะสมารถนำมาใช้ในการส่งเสริมความยั่งยืนในมิติต่าง ๆ ได้ และมีลักษณะของความฉลาดเฉียบแหลมในการสร้างความเจริญได้อย่างยั่งยืน

หมายความว่า สามารถนำความฉลาดเฉียบแหลมของปัญญามาแก้ปัญหาหรือการกระทำที่จะนำไปสู่การกระทำทุจริต บุคลากรของชาติที่มีปัญญาย่อมจะมีความเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง สร้างความเจริญมั่นคงก้าวหน้าให้เกิดต่อประเทศชาติส่วนรวมบนพื้นฐานแห่งความถูกต้อง พอดี เหมาะสม พอเพียง ก็จะเกิดความยั่งยืนได้ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลจนถึงระดับชาติ และอาจขยายความยั่งยืนเป็นระดับนานาชาติได้

4. การนำเสนอองค์ความรู้ใหม่เรื่องการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทพบว่า องค์ความรู้ใหม่ คือ PAU MODEL มาบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท เพื่อให้นำไปปรับใช้ตามเหมาะสมในการดำเนินนโยบาย แผนพัฒนาและวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ของชาติ โดยการนำมาส่งเสริมต่อยอดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ให้เกิดความเจริญมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนแก่ประเทศชาติมากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 การส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงด้วยหลักศีล (Precept) เมื่อนำหลักศีลมาส่งเสริมความมั่นคงจะทำให้สังคมไทยมีรากฐานที่มั่นคง ประชาชนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ กฎระเบียบของสังคม ไม่กระทำในสิ่งที่เบียดเบียน เป็นบ่อเกิดของการคิดดี ทำดีและพูดดี ดังนั้น การส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคงด้วยศีล เป็นการสร้างความมั่นคงทางกายภาพหรือวัตถุ คือ เป็นสังคมแห่งการสุจริต ให้ทุกคนเว้นจากทุจริตคอร์รัปชัน สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจด้วยหลักการแห่งการไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นให้เดือดร้อน

ประการที่ 2 การส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่งคั่งด้วยหลักสมาธิ (Attention) ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้วิเคราะห์ถึงระดับของการใช้สมาธิในการส่งเสริมจึงได้นิยามแสดงในระดับของการมีความสนใจ จดจ่อกับงานที่ทำหรือยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริม ซึ่งตรงกับคำว่า Attention ที่หมายถึง ความสนใจที่เป็นระดับของสมาธิในเบื้องต้น เมื่อนำหลักสมาธิมาวิเคราะห์เพื่อส่งเสริมความมั่งคั่งพบว่า เป็นการป้องกันสิ่งที่จะมาขวางกั้นความเจริญพัฒนาของประเทศชาติ ซึ่งตามหลักของพระพุทธศาสนา คือ นิวรณ์ ซึ่งเสมือนเครื่องกีดกันความเจริญ เช่น การเข้าไปแก้ปัญหาด้วยความลำเอียง ความขัดแย้งตลอดถึงความโลภที่เกิดขึ้นจากการติดอารมณ์สินจ้างต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อจิตใจเป็นสมาธิแล้วก็จะเกิดกระบวนการทางความคิดที่ละเอียดรอบคอบ มีสติพิจารณาว่า ทำอย่างไรถึงจะดี ทำวิธีใดบ้างจึงจะเกิดผลที่ดีที่สุดต่องานของตนเอง เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน

ประการที่ 3 การส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติด้านความยั่งยืนด้วยหลักของปัญญา (Understanding) การศึกษาพบว่า การรู้ในระดับของความรู้ที่ถูกต้อง

บนพื้นฐานความรู้ระดับที่เข้าใจได้ซึ่งตรงกับคำว่า Understanding เมื่อนำหลักปัญญามาส่งเสริมความยั่งยืนที่มีการสร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญในระบบงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและไม่เกิดปัญหา เป็นการใช้ปัญญารอบรู้ในระดับพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั่วไป ดังนั้น ปัญญาชี้ให้เห็นถึงการเข้าใจหลักความเป็นจริง ความขัดแย้งก็จะไม่เกิดขึ้น สร้างความเจริญพัฒนาทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศชาติอย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ 3 ด้าน เมื่อสรุปโดยภาพรวมจะเห็นว่า ในด้านความมั่นคงจะเกี่ยวกับปลอดภัยในชีวิตหรือการเมืองการปกครอง รวมถึงเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านความมั่นคงเกี่ยวกับเศรษฐกิจเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นความต่อเนื่อง ความเหลื่อมล้ำ การแข่งขัน การสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้ากับต่างประเทศ และการมีทุนสังคมที่ต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านความยั่งยืนเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต การผลิตและการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคมและการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประเด็นเหล่านี้จะต้องเชื่อมโยงเข้าด้วยกันจึงจะเกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนอย่างแท้จริงและเกิดพร้อมกันในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนระดับครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ ในประเด็นนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพระอริการโสภณ ปิยธมโม (กิ่งแก้ว) และคณะ (2564) ที่มองว่า ยุทธศาสตร์ทั้ง 3 คือ ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน สามารถเชื่อมโยงให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยการขับเคลื่อนพลังหลักชุมชนคุณธรรมที่เรียกว่า พลังบวร อันประกอบด้วยบ้าน-ชุมชน (บ) วัด-ศาสนสถาน (ว) และโรงเรียน-ราชการ (ร) ด้วยการดำเนินการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในพื้นที่นั้น ๆ แนวคิดของพระอริการโสภณ ปิยธมโม (กิ่งแก้ว) และคณะ จึงเป็นตัวอย่างของแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของพหล สว่างเนตร (2564) ที่ได้มองการพัฒนาสังคมและประเทศชาติอย่างยั่งยืนว่า จะต้องปฏิวัติกรอบแนวคิด (Mindset) ใหม่ในลักษณะบูรณาการตามแนวทางของ STEMS คือ S=Scientific Thinking (การคิดด้วยเหตุผล) T=Thai-international Technology (การค้นคว้าเทคโนโลยีของภูมิปัญญาไทยและสากล) E=English-engineering (การจัด

ระบบงาน-สื่อสารสากล) M=Moral-mathematics (การพิสูจน์ตรรกะ-คุณธรรม) และ S=Socio-geology (การตรวจสอบเหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม) แนวทางดังกล่าวนี้เป็นการบูรณาการหลักการสมัยใหม่ให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลตามยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ด้าน โดยเฉพาะการสร้างความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในระดับสากล อย่างไรก็ตาม ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนที่กล่าวมา เป็นการเน้นการพัฒนาด้านกายภาพหรือวัตถุเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น การพัฒนาที่สร้างความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนอย่างแท้จริงควรเน้นด้านจิตใจด้วยหลักพุทธปรัชญา เช่น การสร้างสังคมแห่งการสุจริต โดยทุกคนเว้นจากการทุจริตคอร์รัปชัน สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจด้วยหลักการแห่งการไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นให้เดือดร้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานของพระทนต์ศักดิ์ ปงกโร (ตีนขุนทด) (2554) ที่มองว่า การพัฒนาชีวิตควรมองโลกให้ครบด้าน ทั้งด้านกาย จิตใจ อารมณ์ และสิ่งแวดล้อมภายนอก จึงจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เพราะเมื่อจิตใจสงบเป็นสมาธิแล้วจะเกิดกระบวนการทางความคิดที่ละเอียดรอบคอบ มีสติพิจารณาว่า ทำอย่างไรจึงจะสร้างความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนอย่างแท้จริง ซึ่งหลักของพัฒนาจิตใจสามารถนำหลักอริยมรรคมีองค์ 8 มาประยุกต์ใช้ได้ในทุกภาคส่วนของสังคม ดังงานของศรีวิทย์ มณีโลกย์ (2557) ซึ่งนำเสนอประเด็นการประยุกต์ใช้หลักอริยมรรคมีองค์ 8 สำหรับการปฏิบัติราชการ และงานของพระรณชัย กิตติราโณ (สงศรี) (2561) ได้นำเสนอการประยุกต์ใช้หลักอริยมรรคมีองค์ 8 สำหรับประชาชนทั่วไปโดยพบว่า แนวทางการประยุกต์ใช้หลักอริยมรรคมีองค์ 8 สามารถแก้ปัญหาของการปฏิบัติราชการให้เกิดสัมมาทิฐิ มีปัญญาเข้าใจหลักความเป็นจริงในการใช้ชีวิตร่วมกัน สร้างความเห็นอกเห็นใจ ลดความขัดแย้ง ความบาดหมาง และพัฒนาให้เกิดความมั่นคงในด้านจิตใจ รวมถึงคุณภาพชีวิตได้เป็นอย่างดี

2. การนำหลักพุทธปรัชญาเถรวาทมาบูรณาการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้ ประการที่ 1) การนำหลักศีลมาส่งเสริมความมั่นคง ซึ่งศีลเป็นพื้นฐานกฎระเบียบข้อห้ามต่าง ๆ ผู้ไม่ทำตามก็ผิดศีล เท่ากับเป็นกฎหมายหรือกฎระเบียบกติกาสังคมใครขึ้นทำผิดก็ต้องรับผิวดับโทษตามสมควรแก่ความผิดที่ตนกระทำ ถ้าคนมีศีลก็เท่ากับมีระเบียบวินัย ไม่ก่อปัญหาให้เกิดขึ้นแก่สังคมประเทศชาติ ดังนั้น หลักการของศีลจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประเทศชาติ ประการที่ 2) การนำหลักสมาธิมาส่งเสริมความมั่งคั่ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพระศรายุทธ วชิรปัญญา และคณะ (2564); เทพา (Thepa, 2022) ซึ่งการศึกษาทั้ง 2 เรื่อง พบข้อสรุปตรงกันว่า สมาธิมีส่วนในการส่งเสริมความมั่งคั่งและยั่งยืน คือ การมีจิตใจที่สงบจากกิเลสอันขวางกั้นความเจริญ เมื่อบุคคลมีสมาธิ

จิตใจก็จะสงบ คิดอะไรได้ดีกว่าคนที่มึนงงฟุ้งซ่าน เป็นผู้พร้อมที่จะเอาชนะอุปสรรคปัญหาการทำงานได้ นอกจากนั้น สมาธิยังหมายถึง ความมั่นคง แน่วแน่ มุ่งมั่น เด็ดเดี่ยว ชะมักเข้มแข็ง ไม่ท้อถอย ไม่ย่อท้อ การมีเป้าหมายที่แน่นอนในการทำงาน และประการที่ 3) การนำหลักปัญญามาส่งเสริมความยั่งยืน คือ ความรอบรู้ การเข้าใจ เข้าถึงและมีความชำนาญในระบบงานในหน่วยงาน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และไม่เกิดปัญหาต่อหน่วยงาน สอดคล้องกับรายงานการศึกษาของสวานส์เบิร์ก (Swansburg, 1968) ที่มองถึงการสร้างมูลค่าเพิ่ม ไม่เกิดเป็นภาระปัญหาให้หน่วยงาน หรือความรู้ความเข้าใจ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานได้ เช่น การพิจารณาถึงความไม่เพียงพอที่แน่นอนสิ่งต่าง ๆ ไม่แย่งชิงผลประโยชน์กัน ตั้งอยู่ในฐานแห่งความถูกต้องพอดี เหมาะสม ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น แบ่งปันผลประโยชน์และพัฒนาไปพร้อมกัน ซึ่งความสอดคล้องกับการศึกษาของพีซ (Pace, et al., 1991) ที่พบว่า ปัญหานี้เองเป็นความฉลาดเฉียบแหลมในหนทางที่จะสร้างความเจริญได้อย่างยั่งยืน

3. การบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาททั้ง 3 ด้าน สามารถนำมาสังเคราะห์ ดังนี้ ประการที่ 1 การบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทด้วยหลักศีล การนำหลักศีลมาส่งเสริมความมั่นคง ศีลมีลักษณะเป็นที่พึ่งเบื้องต้น เป็นมารดา คือ พื้นฐานบ่อเกิดของคุณงามความดีทั้งหลาย โดยการสร้างรากฐาน คือ เยาวชนตลอดจนถึงผู้มียศที่สูงขึ้นตามลำดับกาล ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของพระศรีรัตนนิมิต (2563) ที่การศึกษาเรื่องศีล 5 กับการจัดการเพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พบว่า ศีล 5 หากปฏิบัติแล้วย่อมสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้ ซึ่งเสมือนเครื่องมือในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตในสังคมได้ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของชญาดา เข้มเพชร (2565) พบว่า การมีศีลมีธรรมส่งเสริมมีความมั่นคงในชาติ มีการดำรงชีวิตอยู่แบบปกติมีพฤติกรรมทางกายและวาจา ซึ่งการดำเนินตามหลักศีลนี้ไม่เป็นเหตุให้ถูกรานหรือเบียดเบียนตนเองและบุคคลอื่น ไม่เป็นพิษภัยต่อคนรอบข้างและสังคม และศีลยังเป็นข้อห้าม กฎ ระเบียบ กติกาของสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก สภาพที่ปรากฏลักษณะนี้สามารถแทนด้วยหลักของการมีศีล (Precept; P) ประการที่ 2 การบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทด้วยหลักสมาธิ การนำหลักสมาธิมาส่งเสริมความมั่นคงโดยส่งเสริมในด้านการป้องกันสิ่งที่จะมาขวางกั้นความเจริญพัฒนาของประเทศชาติ และเมื่อมีจิตเป็นสมาธิก็ย่อมจะเกิดกระบวนการทางความคิดที่จะแสวงหาแนวทางหรือวิธีการที่จะสร้างความมั่นคงได้ อีกความหมายหนึ่ง สมาธิ หมายถึง ความแน่วแน่ มุ่งมั่น มีเป้าหมายที่แน่นอน

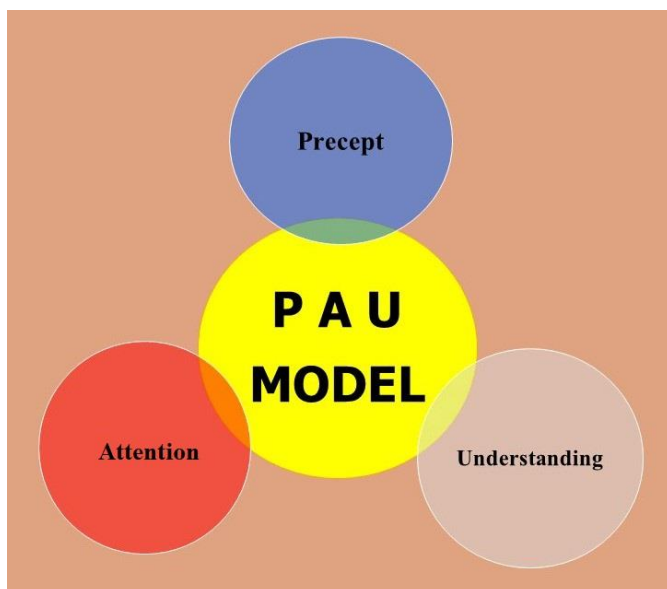
ในการลงมือปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ไม่ทอดยถ่ต่ออุปสรรคที่คอยขวางกั้นในการแสวงหาทรัพย์เพื่อความมั่งคั่ง เข้มแข็ง ไม่ท้อแท้สิ้นหวัง สภาพที่ปรากฏลักษณะนี้สามารถแทนด้วยหลักของการมีสมาธิ (Attention; A) และประการที่ 3 การบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทด้วยหลักปัญญา ซึ่งปัญญาที่จะนำมาส่งเสริมความยั่งยืน คือ ความรู้ ความเข้าใจและมีความชำนาญในระบบงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและไม่เกิดปัญหา สร้างมูลค่าเพิ่มได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเพื่อการบริหารระดับองค์กรด้วยหลักปัญญาและศาสนาโดยการประยุกต์หลักพุทธปรัชญา ได้แก่ หลักไตรสิกขาของประภารณ ภูขาว (2564) ที่ได้แสดงถึงการพัฒนาศักยภาพการบรูณาการความคิดและหลักไตรสิกขาที่มีปัญญาเป็นเครื่องชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และยังหมายถึงความรอบรู้ในการดำเนินชีวิต รวมถึงความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและความฉลาดเฉลียวแหลมในหนทางที่จะสร้างความเจริญได้อย่างยั่งยืน สภาพที่ปรากฏลักษณะนี้สามารถแทนด้วยหลักของการมีปัญญา (Understanding; U)

4. การนำเสนอองค์ความรู้ใหม่เรื่องการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทการบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาททั้ง 3 ด้าน คือ ความมั่นคง ความมั่งคั่งและความยั่งยืน ได้แนวคิดที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ คือ 1) การนำหลักศีลมาส่งเสริมความมั่นคงด้วยการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามหลักการของศีล (Precept) เมื่อนำหลักศีลมาส่งเสริมความมั่นคง ก็จะทำให้สังคมไทยมีรากฐานที่มั่นคง ประชาชนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กฎระเบียบของสังคม ไม่กระทำในสิ่งที่เบ่ญจจริต เป็นบ่อเกิดของการคิดดี ทำดีและพูดดี ซึ่งสอดคล้องกับพระทงศ์ศักดิ์ ปภงกโร (ตื้นขุนทด) (2554) ในเรื่อง*การมองโลกตามหลักพุทธปรัชญา* ซึ่งพบว่า การพัฒนาชีวิตตามแนวพุทธปรัชญา หมายถึง การพัฒนามนุษย์ทั้งด้านกายจิตใจอารมณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอกให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ส่วนการที่มนุษย์ประพฤติปฏิบัติตามหลักภาวนา 4 ลักษณะนี้สามารถแทนด้วยคำว่า Precept (P) 2) การนำหลักสมาธิมาส่งเสริมความมั่งคั่ง ลักษณะนี้สามารถแทนด้วยคำว่า Attention (A) เมื่อนำหลักสมาธิมาส่งเสริมความมั่งคั่ง เป็นการป้องกันสิ่งที่จะมาขวางกั้นความเจริญพัฒนาของประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับศรวสัย มณีโลกย์ (2557) ในเรื่อง*แนวทางการประยุกต์ใช้หลักอริยมรรคมีองค์ 8 สำหรับการปฏิบัติราชการ* ซึ่งพบว่า แนวทางการประยุกต์ใช้หลักอริยมรรคมีองค์ 8 เพื่อแก้ปัญหาของการปฏิบัติราชการทั้ง 3 ประการ 3) การนำหลักปัญญามา

ส่งเสริมความยั่งยืน ลักษณะนี้สามารถแทนด้วยคำว่า Understanding (U) เมื่อนำหลักปัญญามาส่งเสริมความยั่งยืน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจและมีความชำนาญในระบบงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและไม่เกิดปัญหา สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ เป็นปัญญารอบรู้ในระดับพื้นฐานอย่างยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับพระรณชัย กิตติราโน (สงฺศรี) (2561) ในเรื่องการประยุกต์หลักใช้อริยมรรคมีองค์ 8 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ซึ่งพบว่า การประยุกต์หลักใช้อริยมรรคมีองค์ 8 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ซึ่งแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอริยมรรคมีองค์ 8 เพื่อแก้ปัญหาของการปฏิบัติหน้าที่การงาน

องค์ความรู้จากการวิจัย

การสังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบความคิดขององค์ความรู้ใหม่ คือ PAU MODEL เป็นโมเดลที่แสดงถึงคุณค่าของพุทธปรัชญาเถรวาทที่สามารถนำมาส่งเสริมพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมาทางกาย ทางวาจาและทางใจ ให้อยู่ในความถูกต้อง สุจริตเป็นไปเพื่อความรักสามัคคี มีส่วนร่วม ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการนำหลักพุทธปรัชญาเถรวาทมาส่งเสริมเพื่อนำความสุขมาสู่สังคมและประเทศชาติ โดยมีโมเดล ดังนี้

ภาพ 1 โมเดลองค์ความรู้จากการส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท

ความหมายของ P-A-U ใน PAU MODEL มีดังนี้ 1) P=Precept คือ การเว้นจากการทำผิดทางกายและวาจา การเว้นจากการกระทำการเบียดตนเองและผู้อื่น การเว้นจากการเบียดกันและกัน การเว้นจากการสร้างความเดือดร้อนให้ตนเองและสังคม โดยตั้งอยู่ในกฎเกณฑ์ที่ถูกต้อง การกระทำที่ยึดกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคม 2) A=Attention คือ ความตั้งใจตั้งใจทำงาน ความเอาใจใส่ในภาระงาน ความจดจ่อในงานที่ทำ การทำงานอย่างมีสติ การตั้งใจทำงาน การทำงานที่ยึดมั่นในความถูกต้อง การสนใจภาระงานของตน การเอาใจใส่ในหน้าที่การงานไม่ให้เกิดพร่อง ทำสิ่งที่ถูกต้อง เต็มกำลัง จิตใจมุ่งมั่นในการทำสุจริต 3) U=Understanding คือ ความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ พัฒนาการะงานที่ทำให้มีความเจริญ เข้าใจสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาได้ มีความยุติธรรม การไม่ลำเอียง การไม่รับสินบน

สรุป

จากที่กล่าวมา การศึกษาวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติในเรื่องความมั่นคง ความมั่งคั่งและความยั่งยืนพบว่า ประการแรก ความมั่งคั่งมี 6 ด้าน คือ 1) ความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลง 2) ความมั่นคงในทางทหาร 3) ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ 4) ความมั่นคงทางสังคม 5) ความมั่นคงในทางสิ่งแวดล้อม 6) ความมั่นคงในทางการเมือง ประการที่สอง ความมั่งคั่งมี 6 ด้าน คือ 1) การขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง 2) ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนา 3) ความสามารถในการแข่งขันในเชิงการค้า 4) การสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต 5) ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย 6) ความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง ประการที่สาม ความยั่งยืนมี 6 ด้าน คือ 1) การสร้างความเจริญด้านรายได้และคุณภาพชีวิต 2) การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3) ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ 4) สิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ 5) ความรับผิดชอบต่อสังคม 6) การยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนหลักพุทธปรัชญาเถรวาทที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 3 นี้ เป็นการส่งเสริมด้วยศีล สมาธิและปัญญาที่เรียกว่า ไตรสิกขา จึงจะบรรลุความสำเร็จได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การนำหลักของไตรสิกขามาส่งเสริมวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ด้าน จึงเป็นการบูรณาการการส่งเสริมวิสัยทัศน์ อันเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการประยุกต์ซึ่งพบว่า วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติที่รัฐบาลกำหนดกรอบไว้จะเน้นในการสร้างและส่งเสริมวัตถุหรือทางกายภาพมากกว่าทางจิตใจ เน้นความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกๆระดับ ด้านความมั่งคั่ง

จะเน้นการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและการเข้าร่วมกับกลุ่มประเทศรายได้สูง ส่วนด้านความยั่งยืนจะเน้นความสามารถในการสร้างความเจริญ การสร้างรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงอาจเกิดปัญหาความสำเร็จตามเป้าหมายของวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติได้ ซึ่งการพัฒนาจิตใจ สติปัญญาให้กับทรัพยากรมนุษย์ในชาติเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกระทำควบคู่กันไป ดังนั้น จึงได้เสนอองค์ความรู้จากการวิจัยที่เป็นโมเดลของการพัฒนาที่ว่าด้วย PAU MODEL อันหมายถึง 1) P=Precept คือ การเว้นจากการทำผิดทางกายและวาจา 2) A=Attention คือ ความตั้งใจในการทำงาน และ 3) U=Understanding คือ ความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำให้เกิดความชำนาญ

เอกสารอ้างอิง

- เกสร เกษมชื่นยศ. (2564). การพัฒนาของไทยตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. *จันทร์เกษมสาร*. 26 (1), 16-30.
- คณะสงฆ์คณะธรรมยุต. (2560). *พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร, จัดพิมพ์ถวายโดยเสด็จพระราชกุศลในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- ชญาดา เข้มเพชร. (2565). การส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติด้วยพระพุทธศาสนา. *วารสารธรรมวัตร*. 3 (1), 27-38.
- ประภาภรณ์ ภูขาว. (2564). การบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขาในเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์*. 3 (2), 1-14.
- พระทองคำศักดิ์ ปภังกร (ต้นขุนทด). (2554). *การมองโลกตามหลักพุทธปรัชญา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2549). *พุทธวิธีบริหาร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2540). *การระดมความคิดเรื่องการบริหารแนวพุทธ*. กรุงเทพมหานคร: รมฟฤกษ์.

- พระมหาสุรภูมิ จนทมนโม (แสงมะโน). (2557). *การบริหารจัดการองค์กรตามแนวพุทธศาสนา*. คุุณินพนธ์ปริญญาศาสนศาสตรคุุณินพนธ์ิต มหาวิทาลัยมหามกุฏราชวิทาลัย.
- พระรณชัย กิตติราโน. (2561). *การประกุต์หลักใช้กรียมรรคมืองค์ 8 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลในเมือง อำเภอมือง จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย.
- พระศรีรัตนนิมล. (2563). ศิล 5 กับการจัดการเพื่เป็นมนุษย์ที่สมบุรณ์. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*. 4 (2), 85-96.
- พระศรายุทธ วชิรปญโญ และคณะ. (2564). การพัฒนามนุษย์ตามหลักไตรสิกขาเพื่สร้างสังคมเข้มแข็งอดมปัญญา. *วารสารธรรมวัตร*. 2 (1), 23-30.
- พระอธิการโสภณ ปิยธมโม (กิ่งแก้ว) และคณะ. (2564). ปลังบวร: ปลังหลักของชุมชนคุณธรรม. *ปัญญาปณิธาน*. 6 (1), 69-80.
- พหล สง่าเนตร. (2564). Star STEMS ปฏิวัติ Mindset ใหม่ นำไทยข้ามวิกฤติ. *วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ*. 12 (2), 1-8.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย เล่ม 25*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย.
- ศรวสัย มณีโลกย์. (2557). *แนวทางการประกุต์ใช้หลักกรียมรรคมืองค์ 8 สำหรับการปฏิบัติราชการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการคุุณิศาสตร์ชาติ. (2561). *คุุณิศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2564). (ร่าง) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- Pace, R. W., et al. (1991). *Human Resource Developmen*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Swansburg, R. C. (1968). *Inservice Education*. New York: G. P. Putnam's Sons.
- Thepa, P. C. A. (2022). Mindfulness: A Buddhism Dialogue of Sustainability Wellbeing. *International Webinar Conference on the World Chinese Religions*. Nanhua University, Taiwan. 04 February. pp. 1-15.
- Watson, T. J. and Zehir, C. (2010). Critical Social Science, Pragmatism, and the Realities of HRM. *International Journal of Human Resource Management*. 21 (6), 915-931.
- Zoller, A. C. (2022). The United Nations and Human Rights. In Ramcharan, B., et al. (eds.). *The Protection Roles of Human Rights NGOs: Essays in Honour of Adrien-Claude Zoller*. (pp. 885-944). Leiden: Brill Nijhoff.